

Beschermd Wonen: Stand van zaken doordecentralisatie

Informatiebrief voor gemeenteraad Haarlem

Augustus 2022

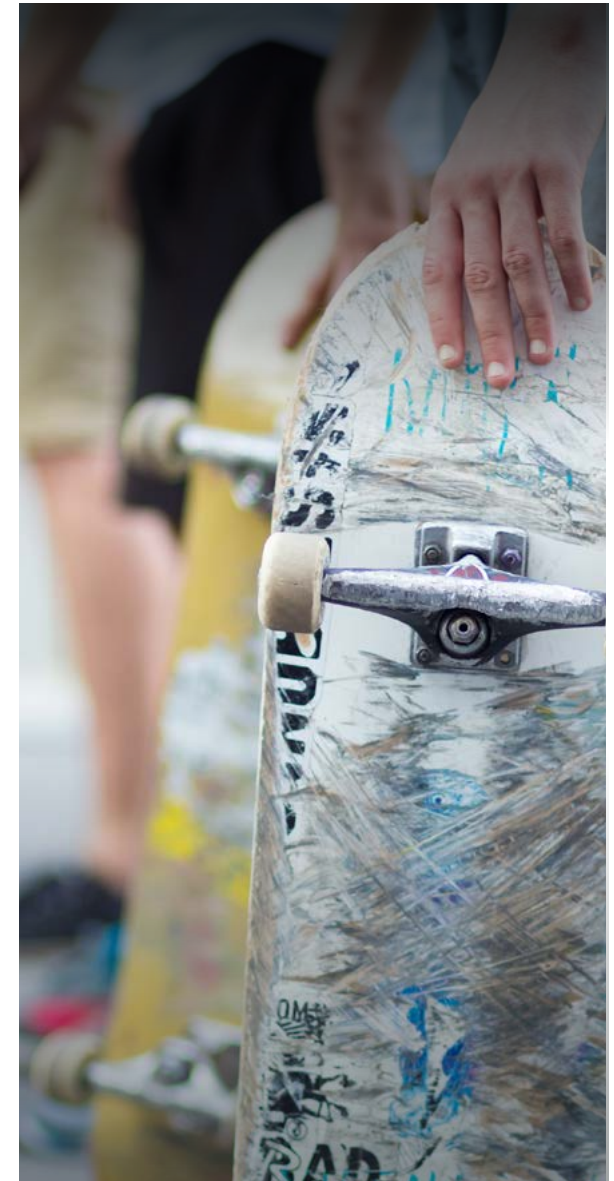
Inhoud

Wat is beschermd Wonen?	3
Wie is verantwoordelijk voor de uitvoering van Beschermd Wonen?	4
Welke stappen zijn er al gezet?	5
Wat gaat er nog gebeuren in 2022?	6

Wat is beschermd Wonen?

Beschermd Wonen (BW) is een voorziening voor mensen van 18 jaar of ouder die door psychische of psychosociale problemen niet zelfstandig kunnen wonen. Bijvoorbeeld mensen die last hebben van psychoses, verslavingen, ADHD, autisme of niet-aangeboren hersenletsel. In de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt Beschermd Wonen als volgt omschreven:

‘Wonen in een accommodatie van een instelling met daarbij behorende toezicht en begeleiding, gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen, bestemd voor personen met psychische of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.’

Wie is verantwoordelijk voor de uitvoering van Beschermd Wonen?

Met invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning in 2015 werden gemeenten verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. De financiering loopt op dit moment nog via de centrumgemeente Haarlem. De gemeenten in onze regio (IJmond, Zuid-Kennemerland

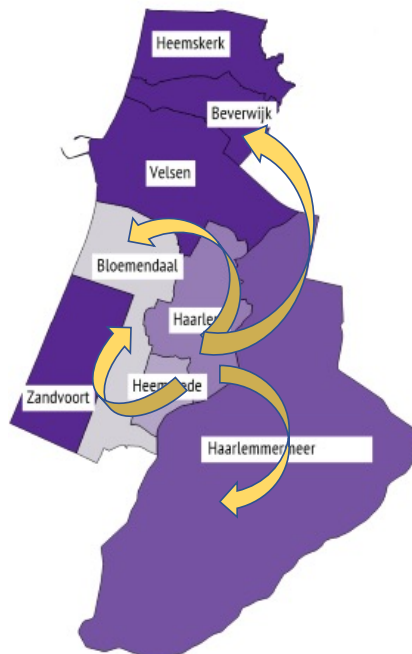
en Haarlemmermeer) hebben Haarlem gemandateerd voor de uitvoering van BW. Het Rijk had de intentie om vanaf 1 januari 2023 de middelen voor BW uit te keren aan alle individuele gemeenten, op basis van een nieuw verdeelmodel en een ingroeipad van 10 jaar.

Deze beweging wordt ook wel de 'doordecentralisatie Beschermd Wonen' genoemd. Het doel van de doordecentralisatie is dat onze inwoners met Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)-problematiek in de toekomst zo veel mogelijk beschermd wonen in hun eigen gemeente, zo thuis mogelijk en in de buurt van hun sociale netwerk. Met de doordecentralisatie krijgen gemeenten meer ruimte om BW op maat en dichtbij hun inwoners te organiseren.

Wettelijk uitstel doordecentralisatie

Op 25 februari 2022 informeerde de staatssecretaris de Tweede Kamer dat de invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe financiële verdeelmodel per 1 januari 2023 niet haalbaar is. Met het woonplaatsbeginsel wordt geregeld dat elke gemeente voortaan (financieel) verantwoordelijk is voor BW voor de eigen inwoners. Het verdeelmodel zorgt ervoor dat gemeenten beschikken over de middelen hiervoor. Tijdens het Bestuurlijk Overleg tussen Rijk en VNG op 30 juni 2022 is afgesproken dat de doordecentralisatie wordt uitgesteld naar 1 januari 2024.

Decentraliseren voorzieningen

Bericht VNG n.a.v. Bestuurlijk Overleg met het Rijk van 30 juni 2022

Kamerbrief
25 februari 2022

Kamerbrief
1 april 2022

Welke stappen zijn er al gezet?

In de afgelopen jaren is door de gemeenten in onze regio hard gewerkt aan de voorbereiding van de doordecentralisatie BW. Er zijn afspraken gemaakt over hoe gemeenten met elkaar willen samenwerken en er zijn financiële afspraken gemaakt. Onderstaand wordt dit toegelicht.

- A Regionale samenwerking**
- B Kader Opvang, Wonen en Herstel**
- C Financiële afspraken**

A Regionale samenwerking

Met de doordecentralisatie worden gemeenten individueel verantwoordelijk voor de uitvoering van BW. Ook zijn gemeenten vanuit het Rijk verplicht om binnen de regio samen te werken rondom BW. De gemeenten in onze regio hebben afgesproken om met elkaar samen te gaan werken in de vorm van een gemeenschappelijk orgaan. Dit is een samenwerkingsvorm op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In het kader van deze samenwerking maken de gemeenten afspraken over beleid, gezamenlijke taken en verantwoordelijkheden, inkoop en financiën. Aan het Gemeenschappelijk Orgaan Beschermd Wonen (GO BW) wordt deelgenomen door de colleges van de acht gemeenten. Zij worden in het GO BW vertegenwoordigd door hun portefeuillehouders. De taken van het GO BW worden uitgevoerd door het Uitvoeringsteam Regionale BW (URB), dat in ieder geval de eerste 3 jaar gepositioneerd wordt bij de gemeente Haarlem.

De samenwerkingsafspraken uit het GO BW zouden oorspronkelijk per 1 januari 2023 van kracht worden, dit is echter niet langer haalbaar. Over de (nieuwe) ingangsdatum van het GO BW zijn de acht gemeenten momenteel met elkaar in gesprek. U wordt hier nader over geïnformeerd.

U vindt hier de tekst van het GO BW*

*De gemeenschappelijke regeling wordt nog aangepast naar aanleiding van de het uitstel van de wettelijke doordecentralisatie.

B Kader Opvang, Wonen en Herstel

In het regionaal kader 'Opvang, Wonen en Herstel 2022-2027' staan de belangrijkste inhoudelijke regionale uitgangspunten voor Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang. Deze beleidsvelden hangen nauw met elkaar samen. Gemeenten in de regio willen dat alle inwoners met een psychische kwetsbaarheid zo gewoon mogelijk kunnen wonen in hun eigen omgeving. De ondersteuning die zij nodig hebben is erop gericht dat zij kunnen meedoen in de samenleving. Deze ondersteuning moet daarnaast betaalbaar en toekomstbestendig zijn. In het nieuwe regionale kader ligt de nadruk op de cliënt. De cliënt wordt zo thuis mogelijk ondersteund. Hiermee geven de gemeenten vorm aan de eerder ingezette beweging naar zo lokaal en thuis mogelijk wonen.

Het regionale kader vormt de basis voor alle gemeenten om het lokale beleid en de lokale uitvoering voor Beschermd Wonen vorm te geven. Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang zijn regionale taken, gemeenten maken over deze onderdelen van het kader gezamenlijk uitvoeringsafspraken.

U vindt hier de tekst van het Kader Opvang, Wonen en Herstel

C Financiële afspraken

Door het uitstel van het woonplaatsbeginsel en het verdeelmodel ontvangen gemeenten vanuit het Rijk pas vanaf 1 januari 2024 eigen middelen voor BW. Dit betekent dat in 2023, net als in de huidige situatie, de zorgkosten en uitvoeringskosten voor Beschermd Wonen volledig worden gedekt uit de rijksbijdrage BW die centrumgemeente Haarlem ontvangt.

In het GO BW is vastgelegd dat de eerste drie jaar eventuele tekorten en overschotten van individuele gemeenten worden verrekend via een **vereveningsfonds**. Daarnaast zijn in het GO BW afspraken gemaakt over een **regionaal innovatiefonds**. Gemeenten en aanbieders kunnen via een projectvoorstel aanspraak maken op deze middelen. Deze projecten zijn gericht op het opbouwen of transformeren van lokale voorzieningen voor Beschermd Wonen, of op preventie in de gemeente. Het GO BW beschikt over een **reserve** waarmee eventuele tekorten op BW worden gedekt. Daarnaast is afgesproken dat de reserve van het GO BW gebruikt wordt om de eerste (3) jaar van de samenwerking tekorten op de Maatschappelijke Opvang te dekken. In die periode wordt onderzocht hoe het tekort teruggedrongen kan worden. Maatschappelijke Opvang is een taak die door de gemeente Haarlem namens de regio wordt uitgevoerd en waarvoor Haarlem de middelen ontvangt.

Deze financiële afspraken zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling GO BW en verwerkt in de Ontwerpbegroting van het GO BW. Eerder dit jaar heeft u een zienswijze ingediend op de ontwerpbegroting voor 2023. Nu de doordecentralisatie wordt uitgesteld, stellen we een nieuwe ontwerpbegroting op, waarin de gevolgen van het uitstel en zienswijze op de eerdere ontwerpbegroting verwerkt worden.

U vindt hier de tekst van de ontwerpbegroting van het GO BW

Wat gaat er verder nog gebeuren?

Naar aanleiding van het uitstel van de wettelijke doordecentralisatie is het nodig de gemaakte regionale afspraken over de samenwerking, taakverdeling en financiën aan te scherpen. Dit gebeurt in de tweede helft van 2022. Vervolgens wordt de gemeenschappelijke regeling GO BW hierop aangepast.

Daarnaast wordt gewerkt aan het gereed maken van de lokale toegang en aan de inkoop van voorzieningen Beschermd Wonen. Onderstaand wordt dit toegelicht.

Inkoop voorzieningen Beschermd Wonen

De inkoop draagt bij aan de beoogde verandering in Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Hierbij staan twee uitgangspunten centraal: 'de inwoner centraal' en 'zo thuis mogelijk'. Momenteel bevinden we ons als regio middenin dit inkoopproces.

In een eerder stadium zijn de [!\[\]\(642aa997563f9a325b310230bb5078b7_img.jpg\) verwervingsstrategie](#) en het [!\[\]\(9bef82f5a53106f2ad06a2de7acf5bcf_img.jpg\) selectiedocument](#) door de colleges vastgesteld. Op 31 maart is het selectiedocument gepubliceerd op TenderNed waarmee de aanbesteding is gestart. Vervolgens zijn aanbidders geselecteerd voor de dialoofase. In deze fase gaan wij als regio in gesprek met aanbidders om vorm te geven aan BW. Hiervoor is een dialoogdocument opgesteld en op 4 juli gepubliceerd.

De aanbesteding leidt tot nieuwe contracten met zorgaanbidders die ingaan per 1 juli 2023.

Inrichting toegang BW

Individuele gemeenten worden in de toekomst verantwoordelijk voor de uitvoering van de toegang tot Beschermd Wonen. Op dit moment bereiden gemeenten zich hierop voor door hun werkprocessen en registratie in te richten. Ook wordt bekeken welke informatie de samenwerkende gemeenten willen monitoren en uitwisselen, zodat het GO BW en de individuele gemeenten inzicht hebben in de voortgang van de doordecentralisatie.

